

MESLEK YÜKSEKOKULUNDA ÖRGÜN ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN ÖĞRETİM DERSİNE KARŞI YAKLAŞIMI

Türkay TÜRKOĞLU¹

ÖZET

Bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişme hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında birçok fırsatın ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Günümüzde uzaktan eğitim bu teknolojik gelişmelerle birlikte oldukça yaygınlaşmıştır. Uzaktan eğitim, öğrenci ve öğretim elemanını sanal sınıf ortamında mekândan bağımsız olarak bir araya getirirken, zamandan bağımsız olarak da öğrenciye eğitim olanağı sunmaktadır. Günümüzde birçok üniversitede uzaktan eğitim programları bulunmakla birlikte örgün eğitimdeki programların bazı dersleri de uzaktan eğitim şeklinde yürütülmektedir. Bu çalışmada, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde uzaktan eğitim şeklinde yürütülen Bilgi ve İletişim Teknolojileri dersini alan öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemine bakış açıları değerlendirilmek istenmiştir. Bu kapsamda, Köyceğiz Meslek Yüksekokulu öğrencileri çalışma kapsamına alınmış ve anket tekniğinden yararlanarak veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler, istatistik paket programı (SPSS 20) vasıtasıyla gerekli testler uygulanarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak örgün öğretimdeki öğrencilerin uzaktan eğitim BİT dersinden memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğretim gördükleri programlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, örgün eğitim, meslek yüksekokulu, öğrencilerin yaklaşımı

THE ATTITUDES OF STUDENTS AT VOCATIONAL SCHOOLS FORMAL EDUCATION PROGRAM ON DISTANCE EDUCATION COURSE

ABSTRACT

The rapid development of information and communication technology (ICT) has many opportunities in education as well as all aspects of the life. Nowadays, distance education has become widespread as a result of these technological developments. Distance education brings the student and teaching staff together at virtual place and provides education regardless of time. Today, many universities offer distance education programs. Some lessons of formal education are carried out by means of distance education. In this study the viewpoints of students who were taking ICT lesson in the form of distance education courses at Mugla Sıtkı Koçman University were evaluated. In this context Köyceğiz Vocational School students were included in the study and data was obtained by means of survey technique. The obtained data was analyzed using the statistical software program (SPSS 20). As a result, it was found that the satisfaction level of the students at formal education for BIT lesson is low. There is a meaningful difference statistically according to the student's gender and their education program.

Keywords: Distance education, formal education, vocational school, attitudes of students

---

¹ Yrd.Doç.Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, turkayturkoglu@mu.edu.tr

Giriş

Bilgi çağı olarak adlandırılan içinde bulunduğumuz 21. Yüzyıl'da, bilişim ve iletişim teknolojileri hızlı bir şekilde gelişmektedir. İletişim ve bilgiye ulaşma, toplumun her katmanında yaşayan bireyler için kolaylaşmış ve yaşamın kaçınılmaz bir ihtiyacı haline gelmiştir (İşman, 2011:2). Bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişme, bilgisayar ve internetin eğitim ve öğretim alanında kullanılmasını yaygınlaştırmıştır (Akman ve Güler, 2008: 1). Bu teknolojik araçların eğitimde kullanılması eğitim programlarının yeniden düzenlenmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Bu uygulamalardan en önemlisi uzaktan eğitimidir (Ekici, 2003:1; Seven, 2012).

Uzaktan eğitim, kısaca zaman ve mekândan bağımsız, bilişim teknolojilerinden yararlanılarak gerçekleştirilen, ekonomik ve etkileşimli bir eğitim biçimidir (Toker Gökçe, 2008:2). Eğitim için uygun zaman ya da kaynaklara sahip olmayan kişilere ders içeriklerinin çeşitli yardımcı öğeler ile desteklenerek, bireysel özelliklerine göre istenilen hızda ilerleme seçeneği sunması, karmaşık konuları zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde öğrenmelerine olanak tanınması nedeniyle uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanımı gün geçtikçe önem kazanmıştır (Akman ve Güler, 2008).

Üniversiteler, bilimsel bilginin üretilmesinin yanında bilişim ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler sonucu ortaya çıkan yeni gereksinimleri, öğretim programlarına yansıtarak paydaşlarının yeterliliklerine kazandıran kurumlardır (Özarslan vd. 2014:1). Günümüzde üniversitelerin sadece kendi öğrencilerine değil, geniş topluluklara da hizmet vermesi beklenmektedir. Çünkü değişen bilgi gibi, bu bilgiye ulaşmak isteyenler de örgün eğitim öğrencisinden farklılaşmıştır. Artık her yaşta ve nitelikte öğrenci, farklı mekânlarda bulunan uzmanlara ve ders konularına ulaşmak istemektedir (Toker Gökçe, 2008:3-4). Üniversiteler, bu ihtiyaçları gidermek ve ekonomik gelir elde edebilmek için uzaktan eğitim programlarına yönelmiştir. Bu sebeple, ülkemizde birçok üniversitede Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından belirlenen uzaktan öğretim programları açılması ile bazı derslerin uzaktan öğretim yöntemiyle verilmesine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde uzaktan eğitim programları açılmış ve örgün eğitim programlarının bazı dersleri de uzaktan eğitim şeklinde yürütülmeye başlanmıştır. Üniversiteler bilgi teknolojilerini kullanarak öğrencilere uzaktan eğitim hizmetini yüksek nitelik ve esnek koşullarda sunarken, bilgiyi de internet aracılığıyla, çok daha geniş bir kitleye aynı anda ve ucuz bir biçimde ulaştırılabilme fırsatını yakalamıştır. Artık sınıf kavramı dört duvar arasından çıkmakta, dünyanın herhangi bir yerindeki bilgisayar sınıf olabilmekte ve bu durum ise bilgiye erişimi kolaylaştırmıştır (Yılmaz ve Horzum, 2005).

Bugün dünyadaki birçok üniversite ve eğitim kurumu teknolojik araçlardan faydalanarak uzaktan eğitim hizmeti vermektedir. Ancak, uzaktan eğitim hızlı gelişim gösterirken, yüz yüze eğitime göre üstünlükleri ve zayıf yönleri üzerine tartışmalar da hala devam etmektedir. Yüz yüze ilişkilerin yaşandığı gerçek gruplardan farklı sanal gruplar ile eğitimi yürütülmesi dolayısıyla öğretmen öğrenci ilişkisinin sınırlı olması, grup etkileşiminin düşük olması, kişilerin bireysel özelliklerinin, öğrenme biçimlerinin ve teknolojik okuryazarlık düzeylerinin bilinmemesi uzaktan eğitim sisteminin olumsuz özellikleri olarak karşımıza çıkmaktadır (Toker Gökçe, 2008:8-9; Çakmak 2013: 267). Yine eğitim kurumlarının teknolojik alt yapı özelliklerinin yetersiz olması ve öğrencilerin imkânlarının kısıtlı olması sistemin işleyişinde problemler oluşturmaktadır.

Bu araştırma, yükseköğretim kurumunda örgün öğretim önlisans programına devam eden öğrencilerin uzaktan eğitim şeklinde öğretim faaliyetini gerçekleştirdikleri Bilgi ve İletişim Teknoloji (BİT) dersine karşı yaklaşımlarını konu etmektedir. Bu kapsamda, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (MSKÜ), Köyceğiz Meslek Yüksekokulu (KMYO) uzaktan eğitim BİT dersini alan öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemine bakış açıları nicel veri toplama yöntemi kullanılarak elde edilmiş ve istatistiksel olarak konu değerlendirilmiştir.

Materyal ve Yöntem

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Köyceğiz MYO bünyesinde Ormanlık, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik, Bitkisel ve Hayvansal Üretim ile Yönetim ve Organizasyon olmak üzere 4 bölüm bulunmaktadır. 2014-2015 Eğitim Öğretim yılında, Yüksekokulda, Ormanlık ve Orman Ürünleri (ORP), Özel Güvenlik ve Koruma (ÖGK) ve Tıbbi ve Aromatik Bitkiler (TAB) normal ve ikinci öğretim programlarında toplam 420 öğrenci ile eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

Bu çalışmaya, 2014-2015 Eğitim Öğretim yılı Güz döneminde ORP, ÖGK ve TAB Programlarında eğitim gören 253 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniğinden faydalanılmıştır. Anket formu hazırlanırken, uzaktan eğitimin değerlendirilmesine ilişkin yayımlanmış araştırmalarda geçerliliği kabul görmüş soruların seçilmesine özen gösterilmiştir (Çakmak, 2013; Yalman ve Kutluca, 2013; Yılmaz ve Özkan 2014). Anket formunda toplam 22 adet soru mevcut olup, ilk 4 soru cinsiyeti, yaşı, önlisans programını ve öğretim türüne ait bilgileri içermektedir. Sonraki 5 soru, uzaktan eğitim BİT dersinin içeriğine ve işlenişine ilişkin soruları, sonraki 6 soru öğrencilerin bazı bireysel özelliklerini belirlemeye yönelik, sonraki 3 soru yüksekokulun teknolojik alt yapısı ve öğrencilerin imkânlarına ilişkin soruları ve son gruptaki 4 soru da öğrencilerin uzaktan eğitim dersine karşı tutumlarına ilişkin soruları içermektedir. Anket sorularında 5'li likert ölçeği kullanılmıştır.

Uygulama kapsamında 300 anket formu dağıtılmış ve bunlardan geri dönmeyen, hatalı ve eksik doldurulmalardan kaynaklanan sebeplerden dolayı 253 tanesi değerlendirilmeye alınmıştır. Öğrenci sayısının % 60'ının anketi yanıtlamış olması, değerlendirme için yeterli görülmüştür.

Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için SPSS 20 istatistik paket programından yararlanılmış ve istatistiksel analizlerde 0,05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır. Verilerin güvenilirliğinin hesaplanmasında Cronbach's Alpha katsayısından faydalanılmıştır. Bağımsız değişkenleri açıklayan ifadelere uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda, Cronbach's Alpha katsayısı, 0,834 bulunmuştur. Güvenilirlik katsayısının 0,80-1,00 arasında olması ölçeğin yüksek güvenilirlikte olduğunu göstermektedir (Akgül ve Çevik, 2005:435).

Araştırmanın hipotezleri şu şekilde oluşturulmuştur. H1 hipotezi, öğrencilerin cinsiyetlerine göre uzaktan öğretim BİT dersine karşı yaklaşımında fark vardır. H2 hipotezi, öğrencilerin yaşlarına göre uzaktan öğretim BİT dersine karşı yaklaşımında fark vardır. H3 hipotezi öğrencilerin programlarına göre uzaktan öğretim BİT dersine karşı yaklaşımında fark vardır ve H4 hipotezi ise öğrencilerin öğretim türüne göre uzaktan öğretim BİT dersine karşı yaklaşımında fark vardır şeklindedir.

Araştırmada yöntem olarak önce frekans dağılımları ve yüzdeleri oluşturulmuştur. Öğrencilerin cinsiyetlerine, yaşlarına, programlarına ve öğretim türlerine göre uzaktan eğitim BİT dersine yaklaşımlarında fark olup olmadığını ortaya çıkarılmasında Bağımsız Örneklem t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizinden faydalanılmıştır. Değişken sayısı iki olduğu durumlarda ortalamalar arasındaki fark bağımsız örneklem t-testi, değişken sayısının ikiden fazla olduğu durumlarda ise tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre ortalamalar arasında anlamlı fark çıkması durumunda anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Duncan testinden yararlanılmıştır (Türkoğlu vd., 2013:100).

Bulgular

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine ve yaşlarına ilişkin frekans ve yüzde analizi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ve Yaşlarına İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	Sayı	%
Kız	70	27,7
Erkek	183	72,3
Toplam	253	100,0
Yaş	Sayı	%
20 yaş altı	164	64,8
20 yaş ve üstü	89	35,2
Toplam	253	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 27,7'si kız iken, % 72,3'i erkek'dir. Öğrencilerin % 64,8'i 20 yaşından küçük iken, % 35,2'si 20 yaşında ve üstünde bir yaşa sahiptir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri önlisans programları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Önlisans Programlar

Programlar	Sayı	%
Ormanlık ve Orman Ürünleri(ORP)	118	46,6
Özel Güvenlik ve Koruma (ÖGK)	71	28,1
Tıbbi Aromatik Bitkiler (TAB)	64	25,3
Toplam	253	100,0
Öğretim türü	Sayı	%
Normal	117	46,2
İkinci	136	53,8
Toplam	253	100,0

Köyceğiz MYO'da, ORP, ÖGK ile TAB normal ve ikinci öğretim programları mevcuttur. Çalışmaya, 2014-2015 Eğitim Öğretim yılında bu programlarda eğitim gören BİT Dersini uzaktan eğitim şeklinde alan öğrenciler katılmıştır. Tablo 2'de görüldüğü gibi öğrencilerin % 46,6'sı ORP, % 28,1'i ÖGK ve % 25,3'ü de TAB

Programlarında önlisans eğitimi almaktadır. Bu öğrencilerin % 46,2'si normal öğretime ve % 53,8'i ikinci öğretime devam etmektedir.

Uzaktan Eğitim BİT Dersinin İçeriğine İlişkin Bulgular

Uzaktan eğitim bilgisayar dersinin içeriğine ait sorulara ilişkin bulgular Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Uzaktan Eğitim Bilgisayar Dersinin İçeriğine İlişkin Bulgular

Uzaktan eğitim BİT dersinin içeriğine ilişkin sorular	Negatif	Kararsız	Pozitif
Sunulan ders içerikleri doyurucu olması	57,3	24,9	17,7
Ders materyallerinin öğrencilerin anlaması için uygun olması	52,6	26,5	20,9
Derslerin işleniş ilgi çekici ve zevkli olması	66,0	17,4	16,6
Uzaktan eğitim bilgisayar derslerinin verimli geçmesi	70,0	14,6	15,4
Ölçme ve değerlendirmelerin başarıyı ölçecek nitelikte olması	49,0	26,1	24,9

Öğrencilerin % 57,3'ü uzaktan eğitim BİT dersinin içeriğini beğenmemektedir. Ders anlatımı esnasında kullanılan materyallerin öğrencilerin anlaması için uygun olduğuna % 52,6'sı inanmamaktadır. Derslerin işlenişinin ilgi çekici ve zevkli olmadığını % 66'sı açıklamıştır. % 70'i uzaktan eğitim BİT dersinin verimli geçmediğini belirtmiştir. Yine % 49'u ders kapsamında yapılan ölçme ve değerlendirmenin başarıyı ölçecek nitelikte olmadığını açıklamışlardır.

Öğrencilerin bazı bireysel özelliklerin belirlenmesine yönelik sorulara ilişkin bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Bazı Bireysel Özelliklerin Belirlenmesine Yönelik Bulgular

Öğrencilerin bazı bireysel özellikleri	Negatif	Kararsız	Pozitif
Bireylerin, bilgisayar kullanma ilgili işlemlere yatkın olması	56,5	17,8	25,7
Uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan programların kullanılması	58,5	21,7	19,8
Kendi kendine çalışma alışkanlığının bulunması	55,3	17,8	20,6
Uzaktan eğitim derslerini daha sonra izlenmesi	41,1	13,0	45,8
Ders esnasında anlaşılmayan konuların tekrar izlenmesi	43,1	14,6	42,3
Uzaktan eğitim sistemini çalıştırıp başka bir yere gitmek	61,3	16,2	22,5

Öğrencilerin % 56,5'i bilgisayar kullanımı ile ilgili işlemlere yatkın değildir. Yine % 58,5'i öğrenmede ihtiyaç duyulan programların kullanımında sıkıntılar yaşadığı belirtilmiştir. Kendi kendine çalışma alışkanlığının % 55,3'ünde bulunmadığı belirtilmiştir. Uzaktan eğitimin en büyük avantajlarından biri olan derslerin daha sonra da izlenmesi özelliğini % 45,8'i kullanmaktadır. Ders esnasında anlaşılmayan konuların tekrar izlenmesini % 42,3'ü gerçekleştirmektedir. Öğrencilerden % 22,5'i uzaktan eğitim sistemini çalıştırıp, başka işlerle ilgilendiğini belirtmiştir.

Yüksekokulun ve öğrencilerin teknolojik imkânlarına ilişkin bulgular Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Yüksekokulun Alt Yapısı ve Öğrenci İmkânlarına İlişkin Bulgular

Alt yapı ve imkânlara ilişkin sorular	Negatif	Kararsız	Pozitif
Yüksekokulun teknolojik alt yapısının uzaktan eğitim için yeterli olması	53	18,6	28,5
Bireylerin evlerinde/yurtlarında uzaktan eğitime katılma imkânının bulunması	45,1	9,9	45,1
Uzaktan eğitim dersleri esnasında internette başka işlerle ilgilenme	54,0	15,1	30,9

% 53'ü Yüksekokul'un teknolojik alt yapısının uzaktan eğitim için yeterli olmadığını belirtmiştir. % 45,1'inin evlerinde ya da kaldıkları yurtlarda uzaktan eğitim sistemine girme imkânlarının bulunduğu belirtilmiştir. % 30,9'u uzaktan eğitim dersi esnasında internette başka işlerle ilgilendiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin uzaktan eğitim dersine karşı tutumlarına ilişkin bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Dersine Karşı Tutumlarına İlişkin Bulgular

Uzaktan eğitim dersine karşı tutumlara ilişkin sorular	Negatif	Kararsız	Pozitif
Uzaktan eğitim dersini önemseme	49,8	21,3	28,9
Uzaktan eğitimden memnuniyet düzeyi	62,5	17,0	20,6
Uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitim kadar verimli olması	69,8	12,3	17,8
BİT dersini uzaktan eğitim şeklinde almak isteme	64,8	16,6	18,6

Öğrencilerin % 49,8'i uzaktan eğitim BİT dersini önemsemediği anlaşılmıştır. Uzaktan eğitim dersinden memnuniyet düzeyleri % 62,5'inin olumsuzdur. % 69,8'i uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitim kadar verimli olmadığına inanmaktadır. BİT dersini % 64,8'i uzaktan eğitim şeklinde almak istememektedir.

İstatiksel Analizlere İlişkin Bulgular

Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Öğrencilerin uzaktan eğitim BİT dersine ilişkin yaklaşımlarının cinsiyetlerine göre fark oluşturup oluşturmadığının araştırılmasında Bağımsız örneklem t testinden faydalanılmıştır. Bu test sonucu ortaya çıkan görüş farklılıkları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre yapılan Bağımsız örneklem t testi sonuçları

Değişkenler	Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	t	P
Sunulan ders içerikleri doyurucu olması	Kız	70	2,0857	1,03199	-2,489	,013*
	Erkek	183	2,4863	1,18534		
Derslerin işleniş ilgi çekici ve zevkli olması	Kız	70	1,8143	,95239	-3,141	,002*
	Erkek	183	2,3443	1,28241		
Uzaktan eğitim bilgisayar derslerinin verimli geçmesi	Kız	70	1,7857	1,08871	-2,737	,007*
	Erkek	183	2,2623	1,29116		
Sınav soruları ve yapılan değerlendirmelerin başarıyı ölçecek nitelikte olması	Kız	70	2,2714	1,27315	-2,112	,036*
	Erkek	183	2,6339	1,20089		
Kendi kendine çalışma alışkanlığının bulunması	Kız	70	2,1429	1,28859	-2,877	,004*
	Erkek	183	2,6667	1,29807		
Uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan programların kullanılması	Kız	70	2,1571	1,22339	-2,305	,022*
	Erkek	183	2,5464	1,19375		
Bireylerin evlerinde/yurtlarında uzaktan eğitime katılma imkânının bulunması	Kız	70	2,5286	1,41136	-2,638	,009*
	Erkek	183	3,0656	1,46237		
Uzaktan eğitim dersleri esnasında internette başka işlerle ilgilenme	Kız	70	2,2143	1,35018	-2,336	,020*
	Erkek	182	2,6593	1,35614		
Uzaktan eğitimden memnuniyet düzeyi	Kız	70	1,7286	1,15371	-4,283	,000*
	Erkek	183	2,4918	1,30876		

*P<0,05

Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha fazla oranda BİT ders içeriğinin doyurucu olduğunu, ders işlenişinin ilgi çekici, zevkli ve verimli geçtiğini ve derse ilişkin ölçme ve değerlendirmenin başarıyı ölçecek nitelikte olduğunu belirtmiştir. Erkek öğrenciler, kendi kendine çalışma alışkanlığının, uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan programların kullanılmasına yatkınlık ve evlerinde/yurtlarında uzaktan eğitime katılma imkânının kız öğrencilere göre daha fazla bulunduğu anlaşılmıştır. Erkek öğrenciler, uzaktan eğitim dersleri esnasında internette başka işlerle ilgilenme oranları kız öğrencilere göre daha yüksektir. Uzaktan eğitim ders sisteminde kız öğrencilerin memnuniyet düzeyleri düşükken, erkek öğrencilerinki onlara göre daha yüksektir. Tüm bu sebepler, kız ve erkek öğrencilerin uzaktan eğitim BİT dersine olan yaklaşımlarındaki farklılıkları oluşturmuştur.

Tek Yönlü Varyans ve Farklılık Analizi Sonuçları

Köyceğiz MYO'da öğrenciler daha önce de belirtildiği gibi ORUP, ÖGK ve TAB olmak üzere üç farklı program mevcuttur. Öğrencilerin eğitim ve öğretime devam ettikleri programlara göre uzaktan eğitim BİT dersine olan yaklaşımları arasındaki farklılığın tespit edilmesine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 8'da verilmiştir.

Tablo 8. Programlara Göre Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Değişkenler		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Derslerin işleniş ilgi çekici ve zevkli olması	Gruplar Arasında	10,960	2	5,480	3,752	,025*
	Grup içinde	365,159	250	1,461		
	Toplam	376,119	252			
Sınav soruları ve yapılan değerlendirmelerin başarıyı ölçecek nitelikte olması	Gruplar Arasında	11,360	2	5,680	3,842	,023*
	Grup içinde	369,604	250	1,478		
	Toplam	380,964	252			
Bireylerin evlerinde/yurtlarında uzaktan eğitime katılma imkânının bulunması	Gruplar Arasında	18,142	2	9,071	4,335	,014*
	Grup içinde	523,115	250	2,092		
	Toplam	541,257	252			
Bireylerin, bilgisayar kullanma ilgili işlemlere yatkın olması	Gruplar Arasında	11,211	2	5,605	3,469	,033*
	Grup içinde	403,991	250	1,616		
	Toplam	415,202	252			
Uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan programların kullanılması	Gruplar Arasında	16,730	2	8,365	5,915	,003*
	Grup içinde	353,570	250	1,414		
	Toplam	370,300	252			
Kendi kendine çalışma alışkanlığının bulunması	Gruplar Arasında	25,623	2	12,811	7,821	,001*
	Grup içinde	409,508	250	1,638		
	Toplam	435,130	252			
Uzaktan eğitimden memnuniyet düzeyi	Gruplar Arasında	19,503	2	9,751	5,895	,003*
	Grup içinde	413,573	250	1,654		
	Toplam	433,075	252			

*P<0,05

Bu üç farklı programa göre yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre derslerin işlenişinin ilgi çekici ve zevkli olması, ölçme ve değerlendirmelerin başarıyı ölçecek nitelikte olması, öğrencilerin evlerinde/yurtlarında uzaktan eğitime katılma imkânının bulunması, bilgisayar kullanma ilgili işlemlere yatkın olması, uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan programların kullanılması, kendi kendine çalışma alışkanlığının bulunması ve uzaktan eğitimden memnuniyet düzeyleri farklılık göstermiştir. Farklı görüşlerin hangi programa devam eden öğrencilerden kaynaklandığını tespit etmek için yapılan Duncan testi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Duncan Testi Sonucu Görüşlerde Fark Oluşturan Programlar

Değişkenler	ORP	ÖGK	TAB
Derslerin işleniş ilgi çekici ve zevkli olması	A	AB	B
Sınav soruları ve yapılan değerlendirmelerin başarıyı ölçecek nitelikte olması	A	A	B
Bireylerin evlerinde/yurtlarında uzaktan eğitime katılma imkânının bulunması	A	B	B
Bireylerin, bilgisayar kullanma ilgili işlemlere yatkın olması	A	AB	B
Uzaktan eğitimde ihtiyaç duyulan programların kullanılması	A	B	B
Kendi kendine çalışma alışkanlığının bulunması	A	B	B
Uzaktan eğitimden memnuniyet düzeyi	A	B	B

A, AB, B: Homojenlik grupları

Duncan testi sonuçlarına göre uzaktan eğitim BİT dersine ilişkin görüş farklıları, ORUP öğrencileri ile TAB programı öğrencileri arasında olduğu görülmüştür. ÖGK programı öğrencileri ise BİT dersinin sınav soruları

ve yapılan değerlendirmelerin başarıyı ölçecek nitelikte olduğu konusunda ORP öğrencilerine katılırken diğer konularda TAB öğrencileri ile aynı yaklaşımı sergilemiştir. ORP ile TAB öğrencileri arasında bu görüş farklılıklarının oluşmasında sınavsız sistemle bu programlara yerleşen öğrencilerin mezun olduğu ortaöğretim kurumu farklılığının etken olabileceği düşünülmektedir. Çünkü ORP öğrencileri eski ortaöğretim kurumları sınıflandırmasına göre endüstri meslek liselerinden gelirken, TAB öğrencileri kız teknik ve meslek liselerinden gelmiştir.

Öğrencilerin yaşlarına göre ve öğretim türüne göre uzaktan eğitim BİT dersine karşı yaklaşımları arasında istatistiksel olarak fark bulunamamıştır.

Sonuç

Meslek Yüksekokulunda örgün öğretim önlisans programına devam eden öğrencilerin uzaktan eğitim şeklinde aldıkları BİT dersine karşı yaklaşımlarının araştırıldığı bu çalışma, MSKU, Köyceğiz MYO'da yürütülmüştür. Yüksekokulda ORP, ÖGK ve TAB normal ve ikinci öğretim programları mevcuttur. Araştırmada öğrencilerin, uzaktan eğitim BİT dersinin içeriği ve işleniş, bireysel özellikleri, uzaktan eğitim dersine karşı tutumları ve yüksekokulun bilişim alt yapısı ve öğrenci imkânlarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, uzaktan eğitim BİT derslerinin sanal bir ortamda yürütülmesinden dolayı ilgi çekici ve zevkli olmadığı ve bu yüzden verimli geçmediği tespit edilmiştir. Fakat öğrencilerin bilgisayar ile ilgili işlemlere yatkın olmaması ve uzaktan eğitim dersini düzenli takip etmedikleri gibi anlayamadıkları konuları tekrar izlemedikleri anlaşılmıştır. Öğrencilerin yaklaşık yarısının tersin yüz yüze işlenmemesinden dolayı uzaktan eğitim dersini önemsemedikleri görülmüştür. Bu sebeplerden dolayı, öğrencilerin, uzaktan eğitim BİT dersi memnuniyet düzeyleri düşük olmakta ve yüz yüze eğitimi, uzaktan eğitime tercih edebilecekleri ortaya çıkmıştır.

Çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre uzaktan eğitim BİT dersindeki memnuniyetleri daha fazla olarak bulunmuştur. Çakmak (2013) tarafından Karabük Üniversite yapılan uzaktan eğitim programına devam eden öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada erkek öğrencilerin aldıkları uzaktan eğitim hizmetinden çoğunlukla memnun olmadıklarını tespit etmiştir. Bu çalışmada erkek öğrencilerin memnuniyet düzeyinin yüksek olmasının sebepleri arasında erkek öğrencilerin teknolojik okuryazarlık düzeylerinin kız öğrencilere daha yüksek olduğundan kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre uzaktan eğitim dersini önemseme düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin önemli bir kısmı ders esnasında sistemi çalıştırarak internette gezinme gibi başka işlerle ilgilendiği hatta sistem açıkken başka yerlere dahi gittiklerini belirtmiştir. Ayrıca erkek öğrenciler, kız öğrencilerine göre evlerinden/yurtlarından kendilerine ait bilgisayar ve internet vasıtasıyla derslere katılma oranının yüksek olduğu görülmüştür.

Köyceğiz MYO'da bulunan 3 farklı programda (ORUP, ÖGK ve TAB) öğrenim gören öğrenciler arasında uzaktan eğitim BİT dersine karşı yaklaşımlarının farklı olduğu tespit edilmiştir. ORP bölümü öğrencilerinin memnuniyetleri düzeyleri fazla iken, TAB öğrencilerinin ise memnuniyet düzeyleri düşük olduğu görülmüştür. Bunun sebebinin, ORP öğrencilerinin büyük çoğunluğunun mezun oldukları ortaöğretim kurumunun endüstri meslek lisesi, TAB öğrencilerinin ise kız teknik ve meslek lisesi olmasından kaynaklandığı tahmin edilmiştir. Seven (2012), meslek liselerinden sınavsız geçiş sistemiyle başarısız ve amaçsız öğrencilerin meslek yüksekokullarına gelmesi ve bu öğrencilerin bilgi ve becerileri ile kültürel ve sosyal seviyelerinin de düşük olmasının meslek yüksekokullarındaki eğitim kalitesini etkilediğini belirtmiştir.

Kaynaklar

- Akgül, A., ve Çevik, O. (2005). İstatistiksel Analiz Teknikleri SPSS'te İşletme Yönetimi Uygulamaları. Ankara: Emek Ofset.
- Akman, E. ve Güler İ. (2008). Biyomedikal Mühendisliğinde Uzaktan Eğitim Çalışmaları. Bilişim Teknolojileri Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, 47-52.
- Çakmak, A. Ç. (2013). Uzaktan Eğitim Hizmetinin Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi: Karabük Üniversitesi'nde Bir Uygulama. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi Yıl:12 Sayı:23 Bahar, 263-287.
- Ekici, G. (2003). Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stilllerinin Önemi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,12, 48-55.
- İşman, Aytekin (2011). Uzaktan Eğitim. 4. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Seven, M. A. (2012). Uzaktan ve Örgün Eğitime Devam Eden Öğrencilerin İngilizce Dersindeki Başarı Düzeylerinin Karşılaştırılması. Ekev Akademi Dergisi Yıl: 16 Sayı: 50, 215-228.
- Özarlan, Y., Emirtekin, E. ve Balta, S. (2014). Yaşar Üniversitesi Açık ve Uzaktan Öğrenme Deneyimi: Kurumsal Temel Derslerin Çevrimiçi Oluşturulması Yönetimi ve Sunumu. *EJOVC: Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(2), 19-28.

- Toker Gökçe, A. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 11, 1-12.
- Türkoğlu, T., Gavcar, E. ve Büyüksakalli, H. (2013). Meslek Yüksekokul Öğrencilerinin Program Tercihlerinde Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *EJOVOC: Electronic Journal of Vocational Colleges*, 3(4), 98-106.
- Yalman, M. ve Kutluca, T. (2013). Matematik Öğretmeni Adaylarının Bölüm Dersleri için Kullanılan Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Yaklaşımları. Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 21, 197-208.
- Yılmaz, K. ve Horzum, M. B. (2005). Küreselleşme, Bilgi Teknolojileri ve Üniversite. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(10), 103-121.
- Yılmaz, Ö., ve Özkan, B. (2014). Uzaktan Eğitim BÖTE Öğrencilerin Uzaktan Eğitim ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi, Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 11-1, Sayı: 21, 85-94.